

Dokument z posiedzenia

B8-0142/2017

8.2.2017

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia Komisji

złożony zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie zawarcia umowy CETA UE-Kanada
(2017/2525(RSP))

Yannick Jadot, Ska Keller, Heidi Hautala, Bart Staes, Igor Šoltes, Martin Häusling, Josep-Maria Terricabras, Claude Turmes
w imieniu grupy Verts/ALE

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie umowy CETA UE-Kanada
(2017/2525(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedłożony przez Radę na zawarcie kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej (CETA) pomiędzy Kanadą, z jednej strony, a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony (C8-0438/2016)
- uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że proces ratyfikacji w Parlamencie należy zawiesić do momentu wyjaśnienia ważnych kwestii prawnych i instytucjonalnych związanych z umową CETA;
- B. mając na uwadze utrzymującą się niepewność dotyczącą zgodności CETA z traktatami UE, zwłaszcza z powodu uwzględnienia w niej systemu sądu inwestycyjnego; mając na uwadze, że niepewność nie zostanie wyeliminowana przez oczekiwaną opinię Trybunału Sprawiedliwości w sprawie wniosku 2/15 dotyczącego kwestii kompetencji w zakresie umowy UE o wolnym handlu z Singapurem;
- C. mając na uwadze utrzymującą się niepewność co do wartości prawnej szeregu dodatkowych deklaracji dołączonych do umowy CETA dostarczonych w postaci wspólnej deklaracji rządu Kanady i Komisji Europejskiej, deklaracji Rady lub, częściowo ze sobą sprzecznych, deklaracji poszczególnych państw członkowskich UE;
- D. mając na uwadze, że rząd Belgii zgłosił wniosek do Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zgodności CETA z traktatami UE w świetle opinii Trybunału 2/15, która ma zostać wydana w kwietniu lub maju 2017 r.;
- E. mając na uwadze, że Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa z kwietnia 2016 r. nadal nie zostało wdrożone w odniesieniu do pkt 40 odnoszącego się do umów międzynarodowych, co skutkuje niepewnością o nadzór Parlamentu nad decyzjami wspólnego komitetu CETA, który może wedle swojego uznania zmieniać ważne załączniki umowy CETA;
- F. mając na uwadze, że Komisja Spraw Konstytucyjnych (AFCO), Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia (FEMM) i Komisja Polityki Gospodarczej (ECON) postanowiły o dostarczeniu opinii do Komisji Handlu Międzynarodowego (INTA), jako komisji prowadzącej sprawę, jednak Przewodniczący Parlamentu nie przyznał im takiego prawa, z powodu ścisłego harmonogramu opracowywania dokumentacji;
- G. mając na uwadze, że poza spóźnieniem procedury ratyfikacyjnej z powodu wspomnianych powyżej niewyjaśnionych kwestii, rosnąca liczba europejskich obywateli żąda dokonania dogłębnych zmian w europejskiej polityce handlowej i odrzuca tradycyjne umowy handlowe, takie jak CETA, uniemożliwiające

zrównoważone bogacenie się społeczeństwa i ochronę środowiska;

1. nie wyraża zgody na zawarcie umowy CETA z następujących powodów:

CETA może podważać europejską demokrację

- a) CETA obejmuje zmodyfikowaną wersję procedury rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem (system sądu inwestycyjnego), która nadal nie zapewnia ochrony podstawowych zasad demokracji i państwa prawa; zezwala ona na zgłaszanie roszczeń wyłącznie przez inwestorów zagranicznych, opiera się na wyjątkowo szerokich prawach inwestorów zagranicznych oraz uchyla podstawową zasadę prawa międzynarodowego polegającą na uprzednim wyczerpaniu krajowych środków odwoławczych; Zieloni sprzeciwiają się tego typu niepotrzebnemu równoległemu systemowi wymiaru sprawiedliwości, który stawia prywatne inwestycje zagraniczne na wyższym miejscu niż krajowy interes publiczny;
- b) CETA zawiera rozdział dotyczący współpracy regulacyjnej podporządkowujący obowiązujące oraz przyszłe ustawodawstwo pierwotne i wtórne zamierzeniu wyeliminowania „niepotrzebnych barier w handlu i inwestycjach”; poddanie ustawodawstwa zasadniczej próbie konieczności ekonomicznej może spowodować wymuszenie deregulacji lub obniżenia standardów; Zieloni sprzeciwiają się wizji ustawodawstwa demokratycznego jako jedynie czynnika kosztowego w odniesieniu do konkretnego kraju trzeciego;
- c) połączenie w umowie CETA wymogów współpracy regulacyjnej oraz stałych zagrożeń prawnych dla organów regulacyjnych w postaci systemu sądu inwestycyjnego może ułatwić blokowanie obecnych norm, a jednocześnie działać zniechęcająco na podejmowanie w przyszłości inicjatyw ustawodawczych popierających politykę redystrybucji na rzecz wspierania dobrobytu społecznego czy ochrony środowiska; Zieloni uważają za niezwykle ważne utrzymanie i rozszerzanie wszystkich przestrzeni demokratycznych w Europie umożliwiających podejmowanie śmiałych inicjatyw ustawodawczych ukierunkowanych na odwracanie zmian klimatu, rosnącą destabilizację społeczną, swobodne spekulacje inwestorów oraz podważanie dobrobytu społecznego, zamiast ograniczania takich inicjatyw przez podpisanie prawnie wiążącego traktatu międzynarodowego bezpośrednio odwołującego się do tych wszystkich zagadnień;

CETA może podważyć europejskie normy środowiskowe i przejście na zieloną energię

- d) Kanada ma długą historię podejmowania działań prawnych przeciwko przepisom UE i państw członkowskich w zakresie ochrony środowiska w WTO oraz zasadniczo sprzeciwiania się rozporządzeniu REACH, a także unijnemu ustawodawstwu dotyczącemu pestycydów; CETA, której głównym celem jest wyeliminowanie barier w handlu, pogorszy jeszcze tę sytuację, bez względu na stwierdzenia dotyczące prawa do regulacji; sytuację komplikuje jeszcze bardziej przyznanie inwestorom prawa do pozywania państw, podczas gdy zobowiązania dotyczące norm środowiskowych nie są egzekwowane; w tym kontekście szczególnie niepokój budzi fakt, że CETA nie odzwierciedla zasady ostrożności; zamiast tego umowa CETA warunkuje środki

ostrożności przez odniesienie do umów międzynarodowych, które nie obejmują tej zasady, na przykład do Kodeksu Żywnościowego; Zieloni sprzeciwiają się wszelkim międzynarodowym umowom, które stanowią zagrożenie dla pełnego przestrzegania zasady ostrożności przewidzianej traktatami UE;

- e) CETA obejmuje mechanizm współpracy mający na celu rewizję i zharmonizowanie zasad GMO w sposób, który prowadziłby do obniżenia obecnych norm UE, ograniczenia ich stosowania oraz zmian w przyszłości; wyraźnie wyrażonym celem jest „promowanie skutecznych procesów zatwierdzenia produktów biotechnologicznych mających podstawy naukowe”; jest to sformułowanie, które bezpośrednio kwestionuje definicję zasady ostrożności powiązanej z ryzykiem; Zieloni sprzeciwiają się wszelkim umowom międzynarodowym, które mogą otworzyć drogę dla GMO;
- f) w Kanadzie znajduje się ponad połowa światowych przedsiębiorstw kopalnianych; kraj ten realizuje aktywną politykę wywozu paliw pochodzących z silnie zanieczyszczających piasków bitumicznych; rząd kanadyjski z powodzeniem wykorzystał negocjacje CETA do podważenia ambitnych celów na rok 2011 dyrektyw UE w sprawie jakości paliw, by umożliwić import paliw wytwarzanych z kanadyjskich piasków bitumicznych; w tym kontekście szczególny niepokój budzi fakt, że zobowiązania umowy CETA w zakresie norm środowiskowych nie są egzekwowane; Zieloni sprzeciwiają się wszelkim umowom lub ustawodawstwu, które wymuszają kontynuowanie dostaw energii pochodzącej z paliw kopalnych oraz zagrażają osiągnięciu celów klimatycznych przez UE;

CETA może podważać europejskie standardy dobrobytu społecznego

- g) CETA obejmuje liberalizację usług z definicji (w oparciu o wykaz negatywny zobowiązań liberalizacyjnych w usługach), nie zapewniając wystarczającej liczby wyjątków dla służb publicznych; w dodatkowej wspólnej deklaracji UE i Kanady podkreśla się prawo stron do określania usług publicznych i sposobu, w jaki są one świadczone i regulowane, w tym ich ponownej komunalizacji; wyjątek nie obejmuje jednak możliwości dyskryminacji już funkcjonujących usługodawców w obszarze usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz możliwości zgłaszania roszczeń przez inwestorów; Zieloni sprzeciwiają się podejściu z zastosowaniem wykazu negatywnego jako takiemu, ponieważ ogranicza ono wybory polityczne w przyszłości w tym ważnym, wysoce dynamicznym segmencie działalności gospodarczej;
- h) podejście z zastosowaniem wykazu negatywnego w zobowiązaniach dotyczących usług umowy CETA obejmuje klauzule zawieszające i zapadkowe, tak by niezbędne z politycznego punktu widzenia różnice w klauzulach narodowych nie odbiegały od danego poziomu liberalizacji; choć usługi publiczne są wyłączone spod tych klauzul, może się zdarzyć, że usługi świadczone dziś na zasadach handlowych, takie jak dostawy energii elektrycznej, usługi komunikacyjne, ubezpieczenia czy pewne segmenty opieki zdrowotnej bądź edukacji, będą musiały być dostarczane w przyszłości jako usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym; Zieloni uważają, że należy pozostawić otwarte wszystkie opcje polityczne umożliwiające przystosowanie naszych społeczeństw do rozwijającej się gospodarki usług;

CETA może podważać europejskie standardy społeczne

- i) umowę CETA oparto na ocenach skutków gospodarczych, które nie pozwalają na sformułowanie odpowiedniej prognozy wpływu na zatrudnienie, ponieważ uwzględniają pełne zatrudnienie i nieograniczoną mobilność siły roboczej jako niezależne zmienne modelu; pomimo tego niedostatku w ocenie wpływu na zrównoważony rozwój z 2011 r. widać efekt redystrybucyjny na korzyść właścicieli kapitału i znaczną destabilizację sektorów, ostatecznie prowadzące do zwiększenia długoterminowego bezrobocia; biorąc pod uwagę, że przewagę konkurencyjną uznaje się za najważniejszy czynnik wzrostu, należy się spodziewać dalszej destabilizacji społecznej oraz jednoczesnego zwiększania się rozpiętości dochodów pomiędzy pracownikami niewykwalifikowanymi a wykwalifikowanymi, czyli nasilania się nierówności i zwiększenia napięć; Zieloni opowiadają się za aktywną polityką europejską określającą obszary zrównoważonej, tworzącej miejsca pracy, zorientowanej na przyszłość działalności produkcyjnej, która następnie ukierunkowuje politykę handlową UE, nie zaś za podejściem odwrotnym;
- j) CETA obejmuje specjalny rozdział poświęcony handlowi i pracy, który, choć przyjęty przychylnie, nie pozwala na obronę europejskich standardów społecznych; stanowi on, że strony zobowiązują się do „przestrzegania, promowania i realizowania” czterech podstawowych zasady deklaracji MOP z 1998 r. oraz „rozwijania i przestrzegania” postanowień deklaracji MOP z 2008 r. w sprawie programu godnej pracy, ale działania te należy uznać za niespełniające minimalnego poziomu standardów społecznych akceptowanych w ramach umowy handlowej między rozwiniętymi krajami przemysłowymi; jako minimum umowa CETA powinna się odnosić do ośmiu podstawowych standardów pracy MOP, które mają być ratyfikowane i uwzględnione w krajowych przepisach oraz skutecznie stosowane, a także do urzeczywistniania i wdrażania programu godnej pracy; ponadto ten rozdział jest nieegzekwowany w ramach mechanizmu rozstrzygania sporów umowy CETA; Zieloni nie chcą uznać rozdziału CETA dotyczącego pracy za znaczący postęp w ochronie standardów społecznych za pośrednictwem umowy handlowej;

CETA może podważać zrównoważone rolnictwo europejskie

- k) przez częściowe zliberalizowanie taryf CETA przyczynia się do intensyfikacji i nadprodukcji we wrażliwych sektorach rolnych, takich jak produkcja wołowiny, wieprzowiny i branża mleczarska; będzie to miało negatywny wpływ na drobnych rolników po obu stronach Atlantyku oraz ogólnie na zrównoważone praktyki rolne; Zieloni odrzucają dążenie do jeszcze bardziej ekstensywnego użytkowania gruntów rolnych, co nie jest konieczne ze względu na bezpieczeństwo żywności; tego typu dążenia naruszają delikatną równowagę ekologiczną, wywierając dalszą konkurencyjną presję cenową na producentów, oraz podważają podstawę wielofunkcyjnego systemu rolnego, który służy dobru wszystkich obywateli;
- l) CETA nie zawiera żadnych przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt. Wyjątkiem jest nawoływanie do „wymiany informacji, wiedzy naukowej i doświadczeń w dziedzinie dobrostanu zwierząt w celu propagowania współpracy”; przy zwiększeniu handlu produktami zwierzęcymi przez częściową liberalizację taryf niskie kanadyjskie standardy dobrostanu zwierząt gospodarskich pozwolą firmom kanadyjskim na osiągnięcie cenowej przewagi konkurencyjnej; w ten sposób wytworzy się presja na utrzymanie odpowiednio wyższych, i dlatego bardziej kosztownych, standardów w UE;

Zieloni wypowiadają się przeciw umowom handlowym, które nie uznają zwierząt za istoty zdolne do odczuwania i nie zapobiegają skutecznie najgorszym formom okrucieństwa;

CETA może podważać dalekosiężną europejską politykę przemysłową

- m) CETA obejmuje przepisy zakazujące stronom nakładania na zagranicznych inwestorów i usługodawców wymogu zaopatrywania się częściowo lokalnie w surowce produkcyjne bądź częściowego sprzedawania wyrobów lokalnie; ten zakaz częściowo rozciąga się także na programy zamówień publicznych realizowane przez zagranicznych dostawców, znacząco ograniczając tworzenie lokalnej wartości dodanej, tworzenie transnarodowych sieci innowacyjnych i przekazywanie wiedzy; choć WTO również zakazuje wprowadzania wymogu dotyczącego lokalnych zasobów, fakt, że umowa handlowa między dwoma spośród najbardziej rozwiniętych gospodarek świata ponawia taki zakaz w momencie zetknięcia się z powszechnymi wyzwaniami związanymi z przechodzeniem na gospodarkę ekologiczną oraz potrzebą rozwijania innowacyjnych transnarodowych programów produkcji, należy postrzegać jako zmarnowaną szansę; Zieloni opowiadają się za europejską polityką przemysłową, która za pośrednictwem inwestycji w struktury publiczne prowadzi do wytworzenia lokalnej wartości dodanej oraz powstawania zrównoważonych miejsc pracy, dzięki czemu będzie możliwe poniesienie kosztów związanych z przejściem na gospodarkę ekologiczną;
- n) w umowie CETA nie ma ani jednego rozdziału zawierającego konkretne środki wsparcia dla MŚP; choć pozytywne skutki ograniczenia kosztów zapewnienia zgodności na drodze współpracy regulacyjnej w ramach umowy CETA będą bardziej znaczące dla MŚP niż dla dużych firm, ten efekt będzie ograniczony z powodu niewielkiej liczby MŚP zaangażowanych w handel międzynarodowy; ponad połowa wartości wywozu jest skoncentrowana w rękach tylko 1 % eksporterów, będących dużymi firmami; ponadto korzyści osiągnięte dzięki umowie CETA nie będą w większości wynikały ze zintensyfikowania handlu, odzwierciedlającego dodatkowe możliwości dla nowych podmiotów na rynku, ale będą skutkiem zmiany kierunku handlu spowodowanej zwiększoną konkurencją; większość MŚP jest podwykonawcami dużych firm i dlatego pada ofiarą zwiększonego nacisku ze strony konkurencji; MŚP będą zatem potrzebowały wsparcia, które nie jest przewidywane w ramach CETA; Zieloni sprzeciwiają się kolejnym umowom handlowym, które wspierają interesy dużych firm międzynarodowych; dalekosiężna europejska polityka przemysłowa opiera się na wysoce innowacyjnych sieciach niedużych producentów, których rozwój na skalę transnarodową nie jest wywołany chęcią sięgnięcia po dodatkowe rynki, ale przede wszystkim potrzebą pozyskania wiedzy;
- o) CETA spaja aktualne europejskie ustawodawstwo w zakresie zamówień publicznych w formie wiążącego traktatu międzynarodowego w momencie, gdy potrzebna jest dalekosiężna wizja inwestycji publicznych w dużą infrastrukturę ekologiczną; tego rodzaju wizja objęłaby przegląd unijnego ustawodawstwa w zakresie zamówień publicznych, które obecnie domyślnie opiera się na zasadzie otwartych przetargów w skali międzynarodowej; przejście na gospodarkę ekologiczną jest koniecznością, wiąże się jednak ze znacznymi kosztami; publiczne wsparcie dla takiego przejścia pojawia się tylko wtedy, gdy niezbędne dodatkowe dochody zostaną wypracowane poprzez osiągnięcie wymiernych dodatkowych przychodów i bezpieczeństwa zatrudnienia, co

trzeba osiągnąć lokalnie; uwzględnienie kryteriów środowiskowych i społecznych w przetargach, jak przewiduje dodatkowa wspólna deklaracja, oraz ustalenie wyższych progów dla międzynarodowej konkurencji to ważne czynniki, ale nie wystarczające; Zieloni sprzeciwiają się uwzględnieniu rozdziałów dotyczących zamówień publicznych w międzynarodowych umowach handlowych;

2. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, Komitetowi Regionów oraz rządowi i parlamentowi Kanady.